

במדינה

רפואה

מי אשם באסון?

התיק הרפואי עשוי

להכין את פיתרון תעלומת

היוזרת שקתה כשיתוק

אך בית־החולים מסרב להציגו

עם עלות השחר, מתעורר משה אמריו משנתו. עבודה רבה לפניו. הוא צריך לר"ח להאכיל ולהלביש את אשתו הצי-ערה, שרה (23) ולהכין אותה לקראת הסעודה, בשעה שש, עליידי איל"ן למוסד של אגודה זו. שרה עדיין יפה, שיערה בלונדיי־מתנפף ועיניה גדולות ולוחטות. אולם היא משותקת, ואינה מסוגלת אלא לגמגם מילים ספורות.

הדיכאים לא הראיני. האסון אירע ימים אחדים אחרי ששרה ילדה למשה את בנם בבית־החולים לילודות הקריה בתל־אביב. בבוקר יום ה־23 בדצמבר 1973 ירדה שרה ממיטתה, לראשונה אחרי הלידה. היא התלוננה על דימום, אך לא היתה מודאגת במיוחד. מאחר שידעה כי תופעה זו נפוצה למדי אצל יולדות, באותו בוקר, שעות ספורות לאחר־מכן, כאשר אמה של שרה הגיעה לבית־החולים, היא לא מצאה עוד את בתה, לא במיטתה ואף לא בסביבה הקרובה של חדרה. לפני ביקר בבית־החולים הבעל הואב הצעיר, משה, שחופשתו מהצבא הסתיימה והוא

המסיפור כסף. בחרתי באפשרות השנייה. מישהו החתים אותי על הווה־הופעות והתי־חלתי לשיר במקומות חשובים. עשיתי הון תועפות. הייתי בין האמנים שקיבלו את השכר הגבוה ביותר בעולם. לא בגלל קולי היפה, חסידותי. הייתי כמו חיה. אנשים באו רק לראות אותי ולתהות על קנקני.

"ב־4 בפברואר 1966, הגעתי לישראל במיסגרת סיור במזרח־התיכון ואחרי שהייתי בבירות — כדי להופיע במועדון כל־יף. אינני יודעת איך בכלל נשארתי פה. למעשה הייתי מאורסת לבארוך צרפתי, אמריקאי. הוא צריך היה לבוא בעיקבותי לישראל אבל אחר את המועד, כי בי־נתיים היכרתי את רפי שאולי, שבא לר"ח אותנו בכל־יף. אינני יודעת מה לומר על האהבה שהיתה בינינו. כל עוד היתה הר"ח גשתי אותה בכל חושי.

רפי היה או בעל הדיסקוטק ויסקי א גו גו. הוא לא היה מה שהוא כיום. לקח לי זמן עד שהאמנתי בו, כי אני לא מתחברת בקלות. אבל כשאני מאמינה, אני הולכת עד הסוף. וכך קרה, שהייתי בת 21 ומאוהבת, והדבר הנכון ביותר לעשותו היה להתחתן.

לתיאטרון

ולסרטים

רציתי להתגייס ולהפוך יהודי ארצה רפלי לא רצה שאהיה זמרת. בגיל ההם הספרדי שבו, אני תמיד אומרת, לו רגל אחת באממול ורגל אחת במחנה, "ביחד פתחנו את מנדסיס, והתפקיד שלי היה להיות במקום ולהגיד לכל אחד, שלום, מה שלומך, מה שלום החתול, מה שלום הכלב, האשה, הילדים, זה היה משעמם עד מוות, אבל מצד שני הכרתי במקום הזה הרבה אנשים מעניינים והשו"בים. כי כל מי שהוא משהו והיה בא לישראל, חייב היה להגיע למנדסיס. באר"ח תקופה היה לי בית־חרושת לבגדים, יחד עם הדוגמנית שרה אלי. זמן קצר אחרי שהתחתנתי עם רפי, נולדה בתנו דנה. שהיא היום בת שמונה ולומדת בבית הספר האמריקאי בכפר־שמריהו.

"רפי ואני נפרדנו, והכרתי את ורנר שטראוב, מבעלי מועדון טיפאני, אותו נסעתי לספרד. לא התגרשתי מרפי, כי המצב הקיים היה נוח כמות־שהוא. אחרי כך, כשנפרדתי מוורנר, חזרתי לישראל, שהיא ביתי, לכל הדיעות. יום אחד שני חקתי טניס ועברתי בקירבת הבמאי יואל זילברג. הוא אמר לי שיש לי רגליים יפות ושהוא מחפש בחורה עם רגליים כאלה לתפקיד בערת־זוהר בהצגה. איתה עת יצאתי עם קונסול ארגנטינה בישראל, ג'ורג'יו דרופונט. הוא רצה להתחתן איתי, אבל לא רציתי לחיות בארגנטינה. הוא הציג לי אולטימטום — או שאני מתחתנת איתו, או שהוא עוזב. לבסוף עזב.

"למחרת טילפן אלי יואל זילברג, והודיע לי שקיבלתי תפקיד במי מפוזר מנישואין. נהניתי מאד מההצגה הזאת. אחר־כך עשיתי את קוני למל. וכעת אני מופיעה בי־הרשלה, שם נכתב לי תפקיד מיוחד. אני אוהבת את התפקיד הזה, כי הוא תפקיד־אופי. כמה זמן אני יכולה לשחק גערות־זוהר יפהפיות? ככלות הכול, הגיל עושה את שלו וצריך לדאוג לעתיד.

"למכונתי בעתיד הקרוב ביותר היא להתגרש מרפי. אחר־כך, אני לוקחת את דנה ונוסעת איתה, יחד עם המי־כונתי שלי, לדרום צרפת. יש שחושבים שאני סנובית, או לא נכון. אני פשוט לא מתחברת בקלות. אני יודעת שאני מת־גלגלת על לשונות רבות, ועד היום לא התרגלתי לזה. עדיין איכפת לי מה אומרים ומה חושבים עלי.

"למעשה אני סנובית ברוח יותר מאשר כלפי בני־אדם. יש לי דיעה טובה על עצמי ואיכפת לי לעשות דברים על הצד הטוב ביותר. מורו, אבל יש לי פה חברים טובים, הרבה מאד מהם ישראלים. חלק מהם אינם עושים כלום, סתם טיפוסים היפיים ורוקים, חלק מהם — אנשי־עסקים מבוססים. יש לי גם כמה חברות, רובן לא־נשואות, נשים עצמאיות בעלות קאריירה משלהן, אחת מהן היא אם לילדה מחוץ לנישואין. האחרת עומדת בקרב ללדת. אף היא לא גישה מעולם.

"אני מרגישה שישאלה היא ביתי. יחד עם זאת אני לא מוכנה להתחייב שאחיה פה כל חיי. שני אביו הולכת לאן שנושבת הרוח, למקום שבו אני מרגישה הכי טוב."

כעת, אחרי הצגה אחת בתיאטרון ושני תפקידים בקולנוע, שמאד נהניתי מהם, אני מרגישה שאני רוצה להיות שחקנית טובה ומועסקת, וזה חשוב לי מאד. אני אשה ידועה בעולם כולו. מצד אחד זה נוח, מצד שני זה לא נעים. אני יודעת שבגלל התדמית הארוטית שהיתה לי, טועים בי לא אחת. ומקשרים ביני לבין מנדי המוכרת ממדורי הרקילות. כשי אני קוראת כתבות מלפני 13 שנים, אני מרגישה שאני קוראת כאלו על מישהי אחרת. פרשת פרופיזיוו היתה שערוריה, והיא באה עלי כמו סופה. אני זוכרת ש־הרגשתי שאינני יכולה להפסיק מה שקר"ח. צעקתי וצעקתי, אבל לא היה מה לעשות, הגלגל התגלגל. יהעכבר הפך ל־הר.

"נולדתי בוויילס. לפני 32 שנה, חיי הם ספר פתוח. גדלתי ליד עירו של שקספיר, סטראטפורד, וקיבלתי חינוך שמרני. מורו מה שהשנים עושות! כיום אני מתייחסת לפרשת־פרופיזיוו כמו לאחד מאתם מיק"ח רים לא־נעימים שיכולים לקרות לבן־אדם במהלך חייו.

הכל החליל כשברחתי מהבית, בגיל 16, והתאהבתי ביהודי הראשון שלי, שי היה בן 20 ומתחקל־ב. גרנו ברובע קנסינגטון שבלונדון. הייתי דוגמנית ו־שחקנית והופעת־הבצגה עם סמי דיוויס ובסרטים עם כוב הופ וטרי תומס.

"לא הייתי

מעורבת בפרשה"

רשנה היתה 1960, אנגליה היר"ח תה מאד שמרגית ופוריטנית. רק ב־1964 החלה המתיחות להגן בלונדון. ב־1960 איש לא העז לדבר על הפלות, על יחסים הומוסקסואליים או על יחסי־אישום מחוץ למיסגרת הנישואין. התובע בפרשת־פרופיזיוו היה גריפת ג'ונס, שב־אותה שנה תבע את הוצאת־הספרים ש־הוציאה את סיפורי של ד.ה. לורנס, מאהבה של לידי צ'טרלי, על הוצאת לאור של סיפורות־תועבה. מילים בעלות ארבע הב־רות היו מחוץ לחוק. תיאור מעשה־אהבה שחשב כדבר־תועבה. אנשים נענשו על שהתנשקו על ססל ציבורי לעיני ילדים. כזה היה הלך־הרוח בתחומי פרשת־פרופיזיוו. כריסטין קילר ואני נפגשנו בי־לונדון. היא היתה בחורה יפהיפה, שיכלה להפוך בקלות דוגמנית־צלמת. שתינו עבדנו כ־דוגמניות־פירסומת. אני טיפוס "פרי קי" לגמרי, דפוקה כשכל, לא שמה על שום דבר, אבל עד לפירסום הפרשה היתה בן־אדם פרטי והעסק הזה הרג אותה. "לכריסטין היה רומן עם הנספח־ימי הסובייטי, וברוב־זמן — עם ג'ון פרופיזיוו, שהיהגנה הבריטי, שהי השנוי לכוכבת־הקולנוע ואחרי הבוסון. כולנו היינו מיר־דיים עם ד"ר טיפון וורד, רופא־עצבים נודע, שטיפל באנשים ידועי־שם, החל מ־ווינסטון צ'רצ'יל וכלה בסופיה לורן. הוא היה רווק חברותי, היו לו בחורות ודירה משגעת.

"אחרי שהחבר שלי מת, הציע לי טיפון לעבור לגור אצלו, הסכמתי, כך אירע. שהייתי במקום הלא־נכון בזמן הלא־נכון, ונקלעתי לפרשת פרופיזיוו, שלמעשה לא הייתי מעורבת בה כלל.

"יום אחד בא מישהו לירות בכריסטין וגם בי, וכך העניין התפוצץ. אני לא יכולה לנסות ולהסביר מה בדיוק קרה. יד־עו בכריסטין מיוודת עם הנספח הרוסי וגם עם שריהגנה. ד"ר וורד ואני בכלל לא היינו מעורבים בפרשה. לא היספורים על ה־ארי־הכפול, שהיה כביכול בדירת טיפון הם שטויות. הבית היה שייך לימרת דיאנה רוס שהרכיבה בו את הראי, שמ־מילא היה שבור.

"כשהתפוצצה הפרשה, הרגשתי נורא. לא ידעתי איך לטפל בפירסום השלילי הזה שנפל עלי פיתאום כאילו מהשמים. אני שים נתקפח הלאם מזה שחייתי עם גבר בן 40 בהיותי בת 16, מי מתרגש מדברים כאלה היום? טיפון עצמו לא יכול לעמוד במתח, ושלח יד בנפשו.

"אנשים שואלים אותי אם לא איכ־פת לי לדבר על פרשת־פרופיזיוו, ואני אומרת שלא. ממיל אני לא מדברת על עצמי כשאני מדברת על הפרשה ה־היא. עוד שואלים אותי אם אספר לבתי דנה לא אותה פרשה. בוודאי שאספר! "בתקופה ההיא פרושה, פרשה, פרשה! אפסריות: יכולתי לפרוש מהחיים ול־יהפך לניזרה, או להמשיך לחיות ולעשות

במה שקרה? האם לא היתה כאן רשלנות, או אולי טעות של רופא? ואולי הזריקה שניתנה ליולדת אחרי הלידה (לדיבריהם), היא שגרמה את הפגיעה במוח, אשר הפ־כה אותה לנכה לכל ימי חייה?

את התעלומה ניסו לפענח עורכי־הדין יהודה עצמון ומשה בן־ארי שפנו בזה אחר זה, אל מנכ"ל רשות בתי־החולים העירוניים בתל־אביב, וביקשוהו להעביר לידיהם את הרישומים הרפואיים שהיו בתיקה של שרה אמריו, כאשר אישפזה כילודת בבית־החולים.

למרות שעברו שלוש וחצי שנים מאז האסון, והתחלפו עורכי־הדין המטפלים בפרשה, עדיין מסרב בית־החולים למסור ליד־המישפטנים המייצגים את המישפחה את המיסמכים המבוקשים.

רכיש בית־החולים? ממישרד־הב־ריאות נמסר לכתב העולם הזה, שבת־החולים מוסמכים להחליט באופן בילעדי אם להרשות למישפחה לעיין במיסמכים השייכים להם (תיקה של שרה אמריו הוא רכוש הקריה, שהוא בית־החולים עירוני־ממשלתי). עם זאת זכאית המישפחה לבי־קש שרופא המייצג אותה יקבל לעיין במיסמכים המצויים בתיק.

המישפחה טוענת כי יש מישהו שמ־עוניין למנוע בדיקת המיסמכים והרישור־מים שהיו בתיקה הרפואי של שרה אמריו, כדי שלא יתגלו דברים בלתי־נעימים.

דוברת מישרד־הבריאות, דבורה גנני מסרה כי לא ידוע לה על בקשתה של המישפחה לקבל מיסמכים אלה לעיון.

שרה אמריו לפני ואחרי מה קרה לה, בעצם?

עיתונות

איך סוחטים מחמאות

הבארמטר של כץ

בדק את המילים האמריקאיות

עבור העיתונות הישראלית

בימים הטורפים שבין ממשלה לממשלה, ממעטים הפקידים האמריקאיים הכ־כירים להעניק שבחים לישראל סתם כך. משום כך זוכה כל פליטת־פה ממשלתית אמריקאית בכותרות בעיתוני ישראל, כ־תר אתה כונאת פורסמה השבוע במערב ובישרה: "בוזינסקי השמיע כמה מחמאת את לבגין". האומנם?

שליח מערבי לווינסקיטון, עידו דיסן־צ'יק, דיווח: "אחד המקורות אמר כי בוזינסקי השמיע כמה מילים חמות ב־עניין מעשיו של האירגון־הצבאי־הלאומי". האצ"ל, כידוע, אינו קיים יותר מזה שנים. יתרה מזאת: האצ"ל אינו ממשלתי־ישראלי החדשה. ספק אם המילים החמות של בוזינסקי, יועצו לענייני חוץ של גימי קארטר, התייחסו למדיניותו של מנחם בגין כיום.

המחמאות הרשמעו בפגישה סגורה בין בוזינסקי לבין שמואל כץ, שליח הלי־כוד לארה"ב. נוסף להם נכח באותה פגישה גם שגריר ישראל בוושינגטון שימחה דיניץ. ספק רב אם דיניץ היה טורח להדליף מחמאות על האצ"ל מאותה פגישה. קשה גם להניח שבוזינסקי עשה זאת, מי נשאר? שמואל כץ, שמשום־מה העדיף להסוות את עצמו.

בא לנשק לרעייתו ולראות את תינוקים בדרכו לחיית סיני. כשראתה האם את פניהן המודאגים של האחיות, הבינה מייד כי משהו קרה לבתה. כל עוד רוחה בה חישה האשה בת הארבעים לחדר שאלה הופנתה, ואכן מצאה בו מבוקשה. שרה שכבה שם, מחוברת לצינורות מכל הסוגים, הרופאים הודיעו לאם כי בתה הצעירה נתונה ב־מצב קשה מאד. כל מה שהבינה מהסבריהם היה כי שרה חסרת־הכרה, בגלל אי־ספיקת־הלב. הרופאים אף סיפרו שישנאלצו לבצע בצעירה ניתוח, כדי שתוכל לנשום.

סיבוך עקב הלידה. רק כעבור שלו־שה שבועות חזרה שרה להכרתה. אולם כחודש וחצי חלף לפני שהצלחה להוציא מפיה הברות מגומגמות ספורות. שבועות רבים חלפו, מבלי שמצבה יש־תפר כלל. הרופאים החליטו לשלוח אותה לבית לווינסקיטון ברעננה, שם נאמר לאם כי בתה נפגעה במוחה, והיא משותקת ב־ידיה וברגליה כתוצאה מסיבוך עקב ה־לידה.

שיקומה של האשה הצעירה היה איטי מאד, והתקדמות כמעט שלא הורגשה. בר־אותו שאן סיכויים לשיפור מצבה לקח משה לבסוף את שרה, שאותה גשא ל־אשה כשנה לפני לידת בנם, חזרה ה־ביתה. שם הוא מטפל בה כאילו היתה חגיגות. הילד הועבר אל הוריה.

שני פרקליטים. משה, הבעל, וגם וויולט, אמה של שרה, שואלים את עצמם ואת כל מי שמוכן לשמוע: הייתכן שאף אחד מהרופאים שטיפלו בשרה אחרי ה־לידה, בבית־החולים הקרית, אינו אשם